

Irt
84

1876-1877
tanév

184.
Tört.

Történeti adatok. A bajai nőnevelde létrehozására az első alapkövet és gondolatot adta b. e. Borsodi Latinovics Aurelia, példás életű kisasszony, ki végrendeletében e célra néhány ezer forintot hagyott. Fölkarolta az ügyet nm. Haynald Lajos kalocsai Érsek Úr Ó Excja, ki az épület felállításához 20,000 forinttal járult. Egy kalocsai kanonok e célra 8,000 forintot áldozott. Az alapkő szép közönség jelenlétében letéttetett 1870. május 5-én, midőn ősi magyar szokás szerint az épület nyílt udvarán közaldomás tartatott. Az alapkövet letévő személyzet, az akkor Rómában időző nm. érsek urnak táviratilag adta értésére az alapkő letételének megtörténtét, mire Isten-áldását ohajtó válasz-sorok érkeztek. Hunyadi Antal szorgalmas bajai építőnek és érdemes társainak (Szauder J. és társa vitték az asztalos munkákat, Leopold a bádogosi teendőket, Heckeshoffer a lakatos munkát, Kölbling a mazolási végzendőket) sikerült az épületet jó rendben mielőbb helyreállítani. Az épület már jól kiszaradt, midőn 1870-ben október 23-án a nm. főpásztor Haynald Lajos Ur ó excja az intézetet megnyitotta, a tantermeket és lakszobákat megaldotta, a kápolnát beszentelte. A t. iskolanének csakhamar elkezdték működésüket. Önfeláldozással, szeretettel, ügyességgel dolgoztak. A gyermekek pedig szorgalommal, készséggel jártak az intézet falai közé. Minden hitvallású gyermek felvételt, csak mindenkinél közölök kötelességévé tétetett, hogy saját vallásának tanait saját lelkipásztorától tanulja, s ebbeli előmenetelét kimutassa. Az ovoda is megnyílt, és számos tanoncokat számlált. Az osztályok évről évre szaporodtak. Az első iskolai évben (187¹/₁) kezdetül négy tanosztály szerveztett. Reá két évre már öt osztály állt be. Utána ismét két évre hatodik osztály létesített. És egy évre ezután hetedik osztály létesült. A lefolyt 187⁷/₁ iskolai évben pedig már a nyolczadik osztály teljesítette feladatát. Ezen osztályok akként vannak berendezve, miszerint az első négy osztály mindazon tananyagokat feldolgozza, melyek a legújabb törvények és rendeletek értelmében a négy osztályú tanodát illetik. Az ötödikben pedig azon anyagok tárgyalatnak, melyek a mostani beosztás szerint a polgári leányiskola első osztályában adtnak elő. S így fokoztat: hatodik osztályunk teljesíti a polgári leányiskola második évi teendőit. A hetedik osztály pedig a polgári leányiskola harmad évi feladatát, a nyolczadik osztály pedig a polgári leányiskola negyedik évének teendőit. — Ezen, a közmíveltséget annyira elősegítő, intézményhez nm. Haynald Lajos érsek Ur ó excja új áldozattal járult, midőn megkönnyítette a nemes város áldozatkészségét, és az intézet fenntartásához a maga részéről, alapítványi intézkedés folytán évenként egyelőre is 1,400 forinttal járul. Ó Nmiltgának ezen áldozata a mily üdvös, ugy a késő nemzedéknek sarjait is méltó hállára kötelező. — Nem maradtak hátra ezen nevelési s tanítási ügy méltánylásától Baja kir. város érdemes előjárói sem, kik közt az intézetnek már keletkezésében, mint az alapos nevelés és oktatás őszinte jó akaróját tiszteltük az akkori érdemes t. cz. polgármestert, ugyszintén elismerésre méltó azon érdeklődés és figyelem is, melyet a jelenlegi t. cz. polgármesr ur az intézetre, melyben az érdemes város jelentékeny számú ifjú polgárműi oktattatnak, fordít. Ezen intézet a nemes város közköltegeiből évenként legkönnyebb számítással nyolcz ezer forintot megkimél, s azon fölött önfeláldozó odaadással teljesíti azon feladatot, melyet isteni és emberi törvény a gyermekek nevelése és tanítása tekintetében egyesekre és társulatokra ruház. Számosan azok közül, kik ez intézetfalai közt nyerek az alapos oktatást, környezetüknek, — házi hivatásuknak pontos betöltésében szülőiknek valódi örömeire működnek. Többen pedig a tanulási pályát folytatván, a kalocsai érseki nőképezdében kitünő eredményel végzik tanulmányaikat és áldásban működnek az ifjú nemzedék nevelésében. Mások pedig hasonló sikerrel a nőképezdei tanpályát folytatják, vagy polgári leányiskolai tanítóposégre készülnek.

AZ 1876/7. ISKOLAI ÉVRE,
ÉRDEMSOROZAT.

VIII-ik osztály.

Jeles:
Fazekas Rózsa.

VII-ik osztály.

Kitünők:
Bassó Terézia, izr.
Brucker Hermína, izr.
Schönberger Mária.
Valentin Julia, izr.
Hochmann Lujza, izr.

Jelesek:
Szauder Etel.
Tomassich Rozália.

I-sőrendű:
Deutsch Ilona, izr.
Bándl Irma.
Schwartz Matild.

Kimaradt:
Fischhof Berta, izr.
Összesen: 12.

VI-ik osztály.

Kitünők:
Loosz Vilma.
Schnegon Ilka.
Horák Lenke.
Hollefreund Izidora.

Jelesek:
Frank Mari.
Szatmáry Irma.
Utry Janka.

I-sőrendű:

Csefkó Mari.
Összesen: 8.

V-ik osztály.

Kitünők:
Mandl Debora.
Kohn Cecília, izr.
Mihályevics Ilka.
Cseppi Laura.
Mócs Laura.
Bass Ilona, izr.
Hildenstáb Ilka.
Pfeil Paulina.
Kardos Zsuzsanna.
Grosz Fáni, izr.

Jelesek:
Benczák Emma.
Válics Éva.
Lahovitz Ilka.
Sárkány Ilona.
Mallin Magdolna.
Kollár Amália.
Bauer Fáni.
Visegrády Mária.

I-sőrendűek:
Kellner Mária.
Kellner Ida.

Kimaradtak:
Oláh Borbála.
Golárics Emma.
Rüll Irén.
Rohrböck Rózsa.
Stimatz Anna.
Schwartz Sára izr.

Összesen: 26.

IV-dik osztály.

Első csapat.

Kitünők:
Dévics Mária.
Szatmáry Etel.
Rokody Emma.
Vilovics Ilka.
Kniszbech Gertrud.
Ruhl Etel.

Jelesek:
Fischhof Lia, izr.
Fletzer Margit.
Müller Vilma.

I-sőrendűek:
Patrács Jolán.
Horváth Berta.

Második csapat.

Kitünők:
Csernyus Janka.
Király Rózsa.
Kling Fáni.
Csernyus Matild.
Fejes Ilka.
Pukli Mari.
Szélig Irma.
Okróna Erzsébet.

Jelesek:

Hideg Emma.
Deutsch Mari.
Schönberger Paulina.
Spiegl Gizella.
Scherer Gizella.
Kobelrausch Laura.
Veisz Johanna.
Géczy Mari.

Gerner Emma.
Hauptner Matild.

I - s ő r e n d ű e k :

Schönberger Aranka.
Novák Erzsébet.
Vinkovics Piroska.
Hamhaber Éva.
Kobelrausch Jozefin.
Medgyesy Gizella.
Reich Mari, iz.
Imrédy Erzsébet.
Bajai Verona.

K i m a r a d t a k :

Stampff Ilona.
Rull Klára.
Szujer Éva.
Naypár Emilia.
Balogh Julia.
Ujvári Viktória.
Krausz Rozália izr.
Lenhárd Etel.
Veinfort Ágnes.

Összesen : 47.

III-dik osztály.

Első csapat.

K i t ű n ő e k :

Visnovszky Janka.
Peske Mari.
Koller Etel.
Rimmler Emma.
Patrács Anna.
Horváth Irén.
Lahovitz Izabella.
Antal Emma.
Bándl Klementin.
Csernyus Klementin.
Dreisziger Mari.
Mildschütz Adolfin.
Spitzer Fáni, izr.
Bokor Ilka.
Katarinka Mari.

J e l e s e k .

Vagenblatt Mari
Molnár Mari.
Eizelt Emma.
Stampff Mari.
Krause Anna.
Kölln Aranka.
Tomesányi Mari.
Jámbor Victoria.
Hildenstab Irma.
Csapláros Etel.

I - s ő r e n d ű e k :

Kopéthy Gizella.
Horch Kristina.
Csapláros Borbála.
Breinik Magdolna.
Stuklich Jozefin.
Bácsovits Fáni.
Ramthur Angelina.

E z e k h e z j á r u l t a k :

Oszvald Rózsa.
Szigriszt Ilka.
Haselsteiner Ilka.
Neuhaus Malvin, izr.
Mojzes Erzsébet.

K i m a r a d t a k :

Husser Anna, izr.
Ingusz Katalin izr.
Reichelt Anna.
Vimrazi Katalin .

M e g h a l t :

Mihályi Terézia.

Második csapat.

K i t ű n ő e k :

Strömmer Fáni.
Mihályevits Teréz.
Okróna Mari.
Feitinger Teréz.
Koller Korina.
Krommer Borbála.
Tomasits Katalin.

J e l e s e k :

Bocskay Mari.
Mészáros Rózsa.
Csapláros Anna.
Asztalos Anna.
Drégelyi Matild.
Bozsán Gizella.
Komoroczy Janka.
Czinderi Emma.
Rapp Julia.

I - s ő r e n d ű e k :

Hideg Erzsébet.
Demmel Gizella.
Greiner Hermina.
Wunderlich Emma.
Valter Mari.
Jánosovszky Mari.

E z e k h e z j á r u l n a k :

Reichenberg Julia.
Gotlieb Teréz, izr.
Rutterschmidt Anna.
Kohn Elenora, izr.
Litomerecki Teréz.
Szigethi Emma.
Skaricza Paula.
Vágenblatt Anna.
Czugéber Anna.
Gyurinovits Jolán.
Gyurinovits Izabella.
Manheim Paula, izr.

K i m a r a d t a k :

Milassin Ilka.
Binder Katalin.
Drégelyi Etel.
Godár Julia.
Hinterreiter Erzsébet.
Hujmann Anna.
Kohn Anna, izr.
Spann Anna.

Összesen : 84.

II-ik osztály.*Első csapat.*

Kitűnőek:

Lahovitz Etel.
Fehér Anna.
Odobászi Karolina.
Bucsányi Julia.
Reichelt Anna.
Skaritzza Borbála.
Német Anna.
Medgyesi Emma.
Vukálovits Rózsa.
Koch Regina, izr.

Jelések:

Jurácsék Vilma.
Herold Mari.
Heller Eugenia.
Komoroczy Ilka.
Kuzma Emilia.
Veichand Irma.
Szander Matild.
Hildenstab Emma.
Kellner Rozália.
Rüll Mari.
Kovács Jozefa.
Váczi Rózsa.

I-ső rendűek:

Bakó Ilka.
Szigriszt Mari.
Horváth Mari.
Rohrböck Etel.
Fodor Mari.
Popin Zsófia, gör. k.
Bándli Éva.
Koleszáróvits Erzsébet.
Laczina Mari.

Ezekhez járulnak:

Gábris Mari.
Eizner Fáni.
Beer Laura, izr.
Limberger Mari.
Rull Ilka.
Slivacz Magdolna.

Kimaradtak:

Belágyi Katalin.
Ingusz Karolin.
Vopelecky Karolin.
Kecskeméti Aranka.
Eizner Jusztina.

Második csapat.

Kitűnőek:

Hegedűs Gizella.
Radek Fáni.
Novák Etel.
Peske Izabella.
Csányi Terézia.
Horváth Anna.
Rubes Jusztina.
Lévai Mari.

Jelések:

Madai Regina.
Reichelt Janka.
Pichelmayer Mari.
Német Anna.
Kling Rozália.
Burkovits Mari.
Bálint Katalin.
Deutsch Regina, izr.

I-ső rendűek:

Bakó Irma.
Rausch Emma.
Mélter Ágnes.
Pukli Vilma.
Lepsits Anna.
Lustig Johanna, izr.
Liszka Etel.
Rutterschmidt Mari.
Jankovits Teréz.
Gerner Gizella.
Biró Mari.
Einville Éva.

Ezekhez járulnak:

Tölts Anna.
Csányi Rozália.
Nemansknusz Viktoria.
Gizinger Cziczelle.

Pokorny Mari.
Brin Julia, izr.

Kimaradtak:

Jámbor Mari.
Hélikert Francziska.
Csenkey Gizella.
Bálint Jozefa.

Összesen: 80.

I-ső osztály.*Első csapat.*

Kitűnőek:

Vittman Etel.
Eizelt Julia.
Fischer Mari.
Benczák Mari.
Bensitz Erzsébet.
Hodoványi Julia.
Schnetzer Etel.
Skaricza Anna.
Fischoff Erzsébet.
Osztermayer Katalin.

Jelések:

Simonovics Emilia.
Lustig Rozália, izr.
Kovács Irma.
Szatay Kornélia.
Rutterschmidt Terez.
Szigeti Hajnalka.
Schinner Gizella.
Müller Viktoria.

I-ső rendűek:

Szudár Mari.
Kovács Jozefa.
Bándli Mari.
Pok Paulina.
Deutsch Sára, izr.
Elmin Jozefa.
Hock Margit.
Gerner Anna.
Brunner Ann.
Rausch Zsófi.
Géczy Etel.
Eleser Mari.

Engelmann Debora, izr.
Molnár Rozália.
Rádek Etel.
Bokor Lujza.

Ezekhez járulnak :
Számpl Fáni.
Wagenblatt Izabella.
Schermann Regina.
Weisz Regina, izr.
Eizner Matild.
Kovács Hermina.
Künsztler Gizella.
Rusz Mari.
Hubert Teréz.

Meghalt :
Krause Mari.

Második csapat.

Kitűnők :
Bándl Izabella.
Sárkány Margit.
Szudár Viktoria.
Krausz Irma.
Rimmler Erzsébet.
Máté Ágnes.
Komoróczy Mari.

Jelesek :
Valenta Mari.
Kecskeméti Teréz.
Bálint Katalin.
Fischhof Etel, izr.
Bódis Emilia.
Gaudenz Lujza.
Gottlieb Ilona, izr.
Kis Mari.
Szimrock Vilma.
Sebők Mari.
Lépvics Mari.
Joch Julianna.
Boszák Mari.

Szedlácsek Mari.

I - s ő r e n d ű :

Kulcsár Mari.
Kanya Katalin.
Ner Hermina.
Iszkeitz Fáni.
Kaiser Marianna.
Sándor Viktoria.
Kulcsár Julia.
Neustadt Rozália, izr.
Petrich Julia.
Molnár Julia.
Sándor Katalin.
Magossy Katalin.
Mihályevics Mari.
Sziráczy Anna.
Száilé Mari.
Mikolczy Gizalla.
Váczy Matild.
Vojtek Terézia.
Truba Mari.
Berger Terézia.
Tax Julianna.
Veisz Rozália, izr.
Banhhart Otília.
Beslitz Erzsébet.
Deutsch Teréz.
Gánzl Gizella, izr.
Koch Hermina, izr.
Engelmann Berta.
Deutsch Berta, izr.
Fischer Sára, izr.
Béni Zsófi.
Lustig Regina, izr.
Ökrös Anna.
Kléber Anna.
Készler Katalin.
Béni Julianna.

Ezekhez járulnak :
Kovács Kamilla.

Horváth Katalin.
Gemeier Terézia.
Halbauer Mari.
Hodoványi Anna.
Drágics Emma.
Dravant Mari.
Vándler Rozália.
Csauserin Mari.
RácZ Julia, izr.
Rubinstein Regina, izr.
Drágics Mari.
Schuster Mari.
Schönberger Ilka.
Kléber Katalin.
Kaiser Katalin.
Obeschva Emma.
Szombathelyi Mari.
Rózsa Terézia.
Bozák Julis.
Bozák Teréz.
Grundmann Agnes.

K i m a r a d t a k :

Brosch Albertine.
Burnács Viktória.
Bognár Anna.
Ludvig Emma.
Matkó Anna.
Milassin Adrienne.
Nagy Ida.
Szakál Mari.
Scher Neszte, izr.
Scher Regina, izr.
Heckinger Julia.
Kratzl Gizella.
Rusz Mari.
Hubert Teréz.

Meghalt :
Herdlein Mari.

Összesen : 136.

A leánytanodába összesen járt leányok száma 393.

Az ovodába járt 71 fiú — és 90 leány.

Külön kézi munkára jártak 12. **Az összes tanulók** száma : 566.

Figyelmeztetés. Minél inkább fontos a gyermekek nevelésének ügye, annál szentebb a szülőknek feladata, melyszerint iskolaköteles gyermekeiket a nyilvános tanítás és nevelés tantermeibe küldjék. Kéretnek tehát a szülők leánygyermeküknek jó időbeni beiratására. A tanoncok, az osztályok különféle természete szerint mindazon tárgyak ismeretébe vezetettek (hit- és erkölcs-tan; anyanyelv; németnyelv; mennyiség-tan; történelem; természettudomány; testgyakorlás; ének; rajz), melyek az országos törvények által előírva. A francia nyelvben is nyújtatik oktatás. A női kézi munkák különféle fokozat szerint taníttatnak.

A jövő iskolaév szeptember 3-kán veszi kezdetét. A beiratások augusztus 30. 31., és szeptember 1. történnek.

A VIII. osztály megnyitott, és oly jó leánykák részére szolgál, kik az életre szükséges polgári ismereteket kívánják elsajátítani, vagy azontúl a nőképezésbe jutni, s így erre nézve alapos előkészültséget szerezni.

Az ismétlő iskola pedig minden vasárnap és csütörtökön délután oly leányok számára van beállítva, kik a 12—16 évközben a törvény által az ismétlő iskolára kötelesek. Különösen felkéretnek a szülők, gyámok, cselédtartó háziurak és aszszonyságok, szíveskedjenek a törvény legszentebb szándékát az által elősegíteni, hogy az ismétlő-tanulásra köteles gyermekeiket, gyámoltjaikat, szolgálatukban álló leánykákat a szükséges ismeretek elsajátítása, bővítése céljából a törvény által kiadott óratartamra (télen öt, nyáron kettő) a jelzett napokon elküldvén, kötelezvén, az ismétlő-tanítás eredményét gyámolítani törekedjenek. — Mindezen iskolák szeptember elejével kezdődnek. Az ovoda is akkorára ismét teljes számú gyermekeket fogad.

A szünidő alatt, a szülőknek kívánsága szerint szintén fog némi előadás tartatni. **Az ovoda** legközelebb veszi ismét kezdetét. — **A varró-iskolában** pedig minél előbb újra kezdődik a foglalkozás. — Egyes kérdésekre szívesen ad magán uton felvilágosítást az intézeti Igazgatóság.

Az Isten áldása legyen az intézet működésén, jóltevőinek jószívűségén, a gyermekek igyekezetén, és a szülők közreműködésén.

M. I. n. D.

